

ŽELEZNIČNÍ BUDOVA SE RODILA S PRVNÍM VLAKEM

Vznikla v roce 1847, kdy do Bohumína přijel i první vlak. V roce 1860 na jejím místě vyrostla nová stanice. V letech 1902 až 1904 byla přebudována v novorenesančním stylu. Má bohatou štukovou výzdobu. V devadesátých letech 20. století došlo ke komplexní opravě stanice v původním stylu. V roce 2003 prošlo rekonstrukcí i nádraží. Jako komplex teď patří k jednomu z nejhezčích a nejmodernějších nádraží v České republice.

Novorenesanční budova nádraží v Novém Bohumíně patří k nejhezčím v České republice. Neorenesančný budyněk dvorcowy w Nowym Boguminie należy do najpiękniejszych w Republice Czeskiej.

BUDYNEK DWORCOWY I PIERWSZY POCIĄG

Budyněk dvorcowy powstał w 1847 r., kiedy do Bogumina przyjechał także pierwszy pociąg. W 1860 r. wyrósł w tym samym miejscu budynek nowy. W latach 1902 - 1904 dworzec przebudowano w stylu neorenesansowym. Wnętrze jest bogato udekorowane stiukami. W latach 90. XX wieku budynek dworcowy poddano gruntownemu remontowi, w wyniku czego udało się przywrócić mu dawny blask. W 2003 r. zrekonstruowano i zmodernizowano cały dworzec. Bogumiński węzeł kolejowy jest obecnie jednym z najpiękniejszych i najnowocześniejszych w Republice Czeskiej.

DNEŠNÍ RADNICE BÝVALA NĚMECKOU ŠKOLOU

Dnešní budova radnice vznikala postupně jako komplex německých školních budov na konci 19. a začátku 20. století hned vedle kostela. První část byla postavena už v roce 1894 a to křídlo u kostela a polovina dnešní přední části. Žáků stále přibývalo, proto kapacitně nedostačovala, a tak se třikrát přistavovalo, dokud budova neopslala obdélník a nevrátila se ke své nejstarší části. Naposledy se rozrostla v roce 1914. Fungovala tady obecná i měšťanská škola společně s gymnáziem, a to až do roku 1940, kdy studenti vystřídali úředníci. Ti v ní zůstali bez přerušení dodnes.

DZISIEJSZY RATUSZ BYŁ DAWNIEJ NIEMIECKĄ SZKOŁĄ

Dzisiejszy gmach ratusza wyrastał stopniowo jako kompleks niemieckich szkół pod koniec XIX i na początku XX wieku tuż obok kościoła. Pierwsza

Dobový pohled na budovu radnice i školy. Dnes v obou budovách sídlí úředníci. Historyczny widok ratusza i szkoły. Obecnie w obu budynkach są biura Urzędu Miejskiego.

część – skrzydło od strony kościoła i połowa części frontowej - była już gotowa w 1894 r. Ponieważ szkoła nie była w stanie pomieścić wszystkich uczniów, których zresztą ciągle przybywało, budynek rozrastał się dopóty, dopóki nie powstał kompleks zabudowań w kształcie prostokąta. Po raz ostatni szkołę rozbudowano w 1914 r. W kompleksie mieściła się szkoła ludowa i wydziałowa, a także gimnazjum. Tak było do 1940 r., kiedy miejsca uczniów zajęli urzędnicy. Ci zresztą pozostali w budynku do dziś.

KOSTEL BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ MĚL MÍT O DVĚ LODĚ NAVÍC

Novogotická římsko-katolická kostelní stavba z červených neomitaných cihel, tzv. typ backsteingotiky, začala vznikat v roce 1892 a dokončena byla v roce 1894. Kostel ale nestačil pojmut neustále stoupající počet věřících, takže už 50 let po jeho existenci se začalo uvažovat o jeho rozšíření o dvě boční lodě. K tomu však kvůli politické situaci v zemi nedošlo. Kostel je od roku 2002 kulturní památkou.

Novogotický kostel Božského Srdce Páně v Novém Bohumíně. Neogotycki kościół Najświętszego Serca Jezusowego w Nowym Boguminie.

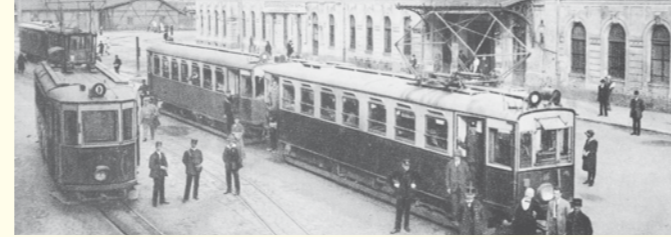
KOŚCIÓŁ NAJŚWIĘTSZEGO SERCA JEZUSOWEGO MIAŁ MIEĆ DODATKOWE DWIE NAWY

Neogotycki kościół rzymskokatolicki z czerwonej nieotynkowanej cegły, w stylu tzw. backsteingotik, zaczęto budować w 1892 r. Świątynia była gotowa w 1894 r. Kościół nie był jednak w stanie pomieścić rosnącej liczby wiernych, w 50 lat później zaczęto więc zastanawiać się nad możliwością poszerzenia go o dwie nawy boczne. Sytuacja polityczna udaremniła jednak te plany. Kościół od 2002 r. znajduje się na liście zabytków kultury.

TRAMVAJE KŘÍŽOVALY 70 LET BOHUMÍNEM

Bohumín křižovaly od roku 1902 do roku 1973. Po příjezdu prvního vlaku do Bohumína bylo nutné spojit tuto část s dnešním Starým Bohumínem, který propásl možnost vybudování železnice. V Bohumíně se tramvajová dráha vyvíjela nejzajímavěji, prošla od první koňské tramvaje, přes parní, až nakonec byla elektrifikována. Trať byla dlouhá téměř čtyři kilometry a jízda z náměstí ve Starém Bohumíně k nádraží trvala 12 minut. Navazovala na tramvajovou linku do Orlové a Karviné, která vedla přes Skřečoch. Další tramvajová trať vedla přes Pudlov a Vrbici do Ostravy. V Bohumíně fungovaly dvě vozovny, jedna ve Starém a druhá v Novém Bohumíně. Nakonec tento druh dopravy, který byl ekologicky čistý, rychlý a pohodlný, vytlačila autobusová doprava. V září 1973 vyjela poslední

elektrická tramvajka z Bohumína do Ostravy-Hrušova. S tramvajemi se tehdy přišly rozloučit stovky lidí. Dnes je jednou z mála vzpomínek na slavnou tramvajovou éru desetimetrová kolej s pamětní deskou na pěší zóně v centru Bohumína.

Pohled na tramvaje stojící před nádražím v Novém Bohumíně v roce 1928. Tramvaje stojące przed dworcem w Nowym Boguminie w 1928 r.

TRAMVAJE JEŽDĚLY V BOGUMINIE 70 LAT

Tramvaje jezdily w Boguminie od 1902 do 1973 r. Kiedy do Bogumina przyjechał pierwszy pociąg, zaistniała konieczność połączenia tej dzielnicy (obecnie Nowy Bogumin) z dzisiejszym Starym Boguminem, który wcześniej zaprzepacił swoją szansę i z kolei żelaznej zrezygnował. W Boguminie komunikacja tramwajowa ma bardzo interesującą historię - zaczęło się tu od tramwajów końskich, potem były tramvaje parowe, wreszcie wozy elektryczne. Trasa tramwajowa liczyła prawie 4 km i prowadziła z rynku w Starym Boguminie pod dworzec kolejowy. Ten odcinek tramwaj pokonywał w 12 minut. Przed dworcem można było przesiąść się na tramwaj jadący do Orłowej i Karwiny przez Skrzeczoch. Kolejna trasa prowadziła przez Pudłów i Wierzbice do Ostrawy. W Boguminie istniały dwie zajezdnie, jedna w Starym, druga w Nowym Boguminie. Tramvaje, które były bardzo ekologiczne, szybkie i wygodne, przegrały z autobusami. We wrześniu 1973 tramwaj elektryczny wyjechał po raz ostatni z Bogumina do Ostrawy - Gruszowa. Żegnali go wtedy setki ludzi. Dziś o bogumińskich tramwajach przypomina już tylko dziesięciometrowy odcinek torów i tabliczka pamiątkowa umieszczona w centrum Bogumina, w strefie dla pieszych.

ČTYŘI PĚCHOTNÍ SRUBY

Mohutné a technicky téměř dokonale... Jejich historie se začala psát ve druhé polovině 30. let 20. století. Vyrostly za zhruba 2,5 roku v nejisté době, kdy se k moci dostal Adolf Hitler a ve vzduchu viselo ohrožení naší republiky. A tyto stavby nás měly před Němci ochránit. Československá armáda je začala budovat po vzoru Francie na hranicích s Německem a Polskem. V celé republice vzniklo do září 1938 téměř 10 tisíc objektů lehkého opevnění a 263 objektů těžkého opevnění. Jedny z vůbec prvních byly vybudovány právě v Bohumíně. Dějiny bohužel nakonec způsobily, že armáda musela bunkry bez boje opustit. Dodnes

Pěchotní srub MO-S5 Na Trati je kulturní památkou. Obiekt fortyfikacyjny MO-S5 „Na torach“ to zabytek techniki.

stojící sruby však dokazují, že bez Mnichovské dohody, tzv. O nás, bez nás, by naši republiku Hitler jen velmi těžce dobýval. Po válce bunkry v republice chátraly... V Bohumíně dva z nich zachránila hrstka nadšenců. Oficiálně se spolek jmenuje Klub vojenské historie Bohumín a od konce 90. let 20. století se snaží vrátit bunkry MO-S4 Šedá vila a MO-S5 Na Trati do původního stavu. Srub Na Trati se tak díky nim stal kulturní památkou. Vzniklo v něm muzeum s dobovými exponáty. Objekt má i svou dřevěnou turistickou známku.

CZTERY OBIEKTY FORTYFIKACYJNE

Potężne i pod względem technicznym niemalże doskonale... Ich historia zaczęła się pisać w drugiej połowie lat 30. XX wieku. Wyrósły w przeciągu 2,5 roku w czasie, kiedy w Niemczech do władzy doszedł Adolf Hitler i kiedy Republika Czechosłowacka poczuła się zagrożona. System fortyfikacji miał ją skutecznie ochronić przed Niemcami. Czechosłowackie wojsko, korzystając z doświadczeń francuskich, budowało bunkry na granicach z Niemcami i Polską. W całym kraju do września 1938 powstało prawie 10 tys. lekkich obiektów fortyfikacyjnych i 263 ciężkie obiekty fortyfikacyjne. Jedne z pierwszych budowano właśnie w Boguminie. Historia niestety potoczyła się tak, że armia obiekty oddała bez walki. Jeszcze dziś system obiektów fortyfikacyjnych każe przypuszczać, że gdyby nie układ monachijski i decydowanie „o nas, bez nas“, Republikę Czechosłowacką bardzo trudno byłoby Hitlerowi zdobyć. Po wojnie bunkry niszczały... W Boguminie dwa z nich ocalała od ruiny i zapomniała garstka zapaleńców z Klubu Historii Wojskowej w Boguminie. Od końca lat 90. robią oni wszystko po to, aby przywrócić obiekty MO-S4 Szara willa i MO-S5 Na torach do pierwotnego stanu. Bunkier Na torach dzięki nim został wpisany na listę zabytków techniki. W bunkrze powstało muzeum, w którym można obejrzeć wiele interesujących eksponatów. Obiekt ma także własny drewniany znaczek turystyczny.

V BOHUMÍNSKÉM POLENLAGRU BYLO AŽ 800 VĚZŇŮ

Zvláštní druh nacistických koncentračních táborů ve Slezsku, tzv. penlenlager, vznikl v roce 1942 také v Bohumíně. Dostal číslo 32 a podle odhadů v něm najednou pobývalo až 800 vězňů. Fungoval až do května 1945 a byl určen pro polské vysídlence, kteří museli zanechat svou půdu Němcům. Jako levnou pracovní sílu je přesunuli do záchytných táborů, kterým se později začalo říkat polenlagery. Museli tady bez ohledu na věk pracovat při regulaci říek, na stábkách a opravách cest i železnice, někteří v místních průmyslových podnicích. Děti pak přímo v táboře, ty starší u místních rolníků. Dozorci s nimi jednali tvrdě a podle německé propagandy je považovali za pouhé kriminálníky. Kvůli špatným hygienickým podmínkám v bohumínském polenlageru zemřelo mnoho lidí. 104 obětí je pohřbeno na hřbitově v Bohumíně-Skrěčoch. Mají tam i monumentální pomník.

Pamětní deska obětem polenlagru stojí také v parku Petra Bezruče. Tablica upamiętniająca ofary „polenlagru“ znajduje się w parku Petra Bezruča.

W BOGUMIŃSKIM „POLENLAGRZE“ BYŁO NAWET 800 WIĘŹNIÓW

Jeden z nazistowskich obozów koncentracyjnych na Śląsku, tzw. polenlager, powstał w 1942 r. także w Boguminie. Oznaczono go numerem 32, według szacunkowych danych więziono tu na raz nawet 800 osób. Obóz istniał do maja 1945. Więziono w nim polskich wysiedleńców, którzy byli zmuszeni oddać swoją ziemię Niemcom. Jako tania siła robocza byli umieszczani w obozach, które później zaczęto nazywać „polenlagrami“. Musieli, bez względu na wiek, pracować przy

regulacji rzek, na budowach, przy remontach ulic i naprawie torów. Niektórzy pracowali w zakładach przemysłowych. Małe dzieci musiały ciężko pracować bezpośrednio na terenie obozu, starsze – u miejscowych rolników. Dozorcy traktowali więźniów z dużym okrucieństwem, zgodnie z niemiecką propagandą uważali ich za zwykłych przestępców. Z powodu złych warunków higienicznych w bogumińskim „polenlagrze“ wielu więźniów zmarło. 104 ofiary są pogrzebane na cmentarzu w Boguminie-Skrzeczochu. Ich cierpienie upamiętnia monumentalny pomnik.

ROK 1997 BYL ROKEM OSŁAV I KATASTROF

V roce 1997 slavila nejnovější městská část Nový Bohumín 150 let od svého vzniku a současně si Bohumín připomněl stejné výročí od příjezdu prvního vlaku. Rok 1997 se však nesl nejen ve znamení oslav, ale také katastrof. Začátkem července totiž postihla Bohumín ničivá tisíciletá povodeň, kdy v některých oblastech dosahovala voda až do výše 2,2 metru a zasáhla většinu města. Pod vodou byly nejen městské části kolem řek Odry a Olše, ale také centrum včetně náměstí T. G. Masaryka, kde hladina vody vystoupila do výšky 80 centimetrů. Tato novodobá historie zanechala na dlouhou dobu v obyvatelích hraničního města nepřijemné vzpomínky. Přesto se však město s povodněmi dokázalo vypořádat a po této katastrofické události rozkvetlo. Povodně ve městě udeřily od té doby několikrát znovu, nejvíce však v květnu roku 2010, kdy do města vtrhla stoletá voda. Mezitím však přibyla část protipovodňových hrází, takže škody nebyly tak velké jako v roce 1997.

Současný pohled na náměstí v Novém Bohumíně. Tak dziś wygląda rynek w Nowym Boguminie.

ROK 1997 BYŁ ROKIEM ŚWIĘTOWANIA I KATASTROF

W 1997 r. najmlodsza dzielnica miasta, Nowy Bogumin, świętowała swoje 150-lecie. Bogumińscy obchodzili też 150. rocznicę przyjazdu do Bogumina pierwszego pociągu. Rok 1997 przebiegał jednak nie tylko pod znakiem jubileusów, ale także niestety katastrof. Na początku lipca miasto nawiedziła tysiącletnia powódź. W niektórych miejscach woda sięgała do wysokości 2,2 m. Ucierpiała większa część miasta. Pod wodą znalazły się nie tylko dzielnice położone tuż nad Odrą czy Olzą, ale także centrum miasta wraz z pomnikiem T.G. Masaryka, gdzie namierzono 80 cm wody. Katastrofalna powódź na długo pozostanie w pamięci mieszkańców tego przygranicznego miasta. Jej skutki władzom miejskim udało się usunąć, miasto jest teraz jeszcze piękniejsze. Potem powodzie nękały Bogumin jeszcze kilkakrotnie, najgroźniejsza sytuacja zaistniała w maju 2010 r., kiedy miasto musiało walczyć ze stuletnią wodą. W międzyczasie zdołano jednak wybudować część systemu walów przeciwpowodziowych, woda nie wyrządziła więc takich szkód, jak w 1997 r.

Vydalo město Bohumín v roce 2010. Wydalo Miasto Bogumin w 2010 r. www.mesto-bohumin.cz

BOHUMÍN – MĚSTO HISTORIE BOGUMIN – MIASTO HISTORII

ODRA PÍŠE HISTORII BOHUMÍNA ODJAKŽIVA

Historie současného 23tisícového Bohumína, jehož vznik a život ovlivnila a stále ovlivňuje řeka Odra, se začala psát před tisíciletími. A to už v době, kdy první obchodníci a obchodní karavany mířili z tehdejší římské říše na sever, který obývaly barbarské kmeny. Putovaly tehdy k pobřeží Baltského moře pro jantar, ze kterého se zhotovovaly velmi módní a oblíbené šperky. Obchodní karavany ale nemohly při svých cestách na sever kdykoli překročit brod přes řeku Odru, protože ta často a především na jaře vystupovala ze svého koryta. Muse-ly zde proto čekat až do té doby, kdy bude přechod řekou bezpečný, a tak zde začaly vznikat první tábory. Kupecké tábořiště, které se postupem doby přemě-nilo v osadu nazývanou zprvu Bogun, vzniklo v těsném sousedství řeky Odry, a proto dějiny tohoto místa nejsou vlastně ničím jiným než dějinami řeky Odry…

ODRA PISZE HISTORIĘ BOGUMINA OD CZASÓW NAJDAWNIEJSZYCH

Historia dzisiejszego Bogumina, miasta, które liczy 23 tys. mieszkańców i na którego początki i rozwój miała znaczący wpływ rzeka Odra, zaczęła się pisać tysiące lat temu. Były to czasy, kiedy pierwsi kupcy i karawany kupieckie wędrowały z cesarstwa rzymskiego na północ, na tereny zamieszkałe przez barbarzyńskie ludy. Podążały nad Morze Bałtyckie po bursztyn, z którego wykonywano modne już wówczas ozdoby. Karawany kupieckie miawały jednak trudności z przepływaniem się przez rzekę Odrę, ta bowiem, szczególnie wiosną, często wylewała się z koryta. Kupcy byli więc zmuszeni przeczekać wiosenne powodzie. W ten sposób powstawały nad rzeką pierwsze obozowiska. Takie właśnie kupieckie obozowisko, które z upływem czasu przekształciło się w osadę nazywaną początkowo Bogun, powstało tuż nad rzeką Odrą. Stąd też dzieje tego miejsca są niczym innym, jak dziejami rzeki Odry właśnie…

JMÉNO BOGUN UŽ VE 13. STOLETÍ

Vůbec první objevená písemná zmínka o Bohumínu, respektive o vsi Bogun, pochází už z roku 1256. Jedná se o dnešní nejstarší městskou část Starý Bohumín. Vstupným cestovním ruchem totiž přibývalo osadníků, takže osada byla v době krále Přemysla Otakara II. již velkou vesnicí. Tvořilo ji tehdy 57 velkoměšťan-ských domů s právem várečným a čepováním vína. Žilo tady asi 350 obyvatel. Na základě jména Bogun můžeme soudit, že se jednalo o slovanské sídlo. Držení vesnice bylo díky vybírání mýtného od pocestných a dobré poloze na hranicích fi-nančně a strategicky výhodné. Už ve 12. století procházely Bohumínem křižovačky

Starobohumínské náměstí v roce 1914. Vlevo je hotel Zelený strom a vpravo budova radnice. Starobogumínský rynek v 1914 r. Z levé strany hotel Zielone Drzewo, z pravé – budýnek ratusza.

ky významných obchodních cest. Solná stezka, spojující solné doly v okolí Krako-va s Moravou, Jantarová, vedoucí od pobřeží Baltského moře do Uher, a Kupec-ká z Prahy do Krakova, která propojovala Čechy s Polskem. To, že osada vznikla na frekventovaném místě, vhodném pro překročení řeky, dokazuje i stavba mo-stu v 15. století. Městečko však kvůli blízkosti řeky často sužovaly povodně a most mnohokrát rozvodněná řeka strhla. Díky povodním vznikaly v Bohumině ve stře-dověku a na počátku novověku dnes už neexistující rybníky. V 19. století místní měšťané řekli „ne“ nové železnici a zastavili tak rozvoj Starého Bohumína.

NAZWA BOGUN JUŻ W XIII WIEKU

Pierwsza pisemna wzmianka o Boguminie, a właściwie o wsi Bogun, pochodzi z roku 1256. Dziś leży w tym miejscu najstarsza dzielnica miejska, Stary Bogumin. Osadników przybywało, osada w czasach panowania króla Przemysława Ottokara II była już całkiem sporą wioską. Tworzyło ją wówczas 57 wielkomiejszczańskich domów z prawem warzenia piwa i sprzedaży wina. W osadzie żyło ok. 350 mieszkańców. Na podstawie nazwy Bogun należy przypuszczać, że chodziło o osadę słowiańską. Wieś, ze względu na możliwość pobierania myta od podróżnych i dzięki sprzyjającemu położeniu na granicy, znajdowała się w bardzo dobrej sytuacji zarówno finansowej, jak i strategicznej. Już w XII w. były tu skrzyżowania ważnych szlaków handlowych. Szlak solny, który łączył kopalnie soli w okolicach Krakowa z Morawami, szlak bursztynowy, który łączył wybrzeże Morza Bałtyckiego z Węgrami, oraz szlak kupiecki prowadzący z Pragi do Krakowa i łączący Czechy z Polską. To, że osada była położona w mocno uczęszczanym miejscu, potwierdza budowa mostu w XV w. Bliskość rzeki zarzem stanowiła jednak dla tutejszej ludności duży problem, miasteczko często nekąły wiosenne powodzie, most wiele razy porwała wezbrana Odra. W wyniku powodzi powstawały w Boguminie już w czasach średniowiecznych a także w okresie późniejszym dzisiaj już nieistniejące stawy. W XIX w. miejscowi mieszczenie powiedzieli „nie“ budowie kolei żelaznej, co w konsekwencji zahamowało rozwój Starogo Bogumina.

Z ŠESTI OBCÍ JSOU DNES MĚSTSKÉ ČÁSTI

Bohumín má v současné době sedm městských částí. Zdejší kraj byl ale v minulosti řídce osídlen a neoplýval úrodnou půdou. Nízké břehy Odry a Olše způsobovaly při přívalech vody časté záplavy a vzhledem k charakteru dřevěných, lehkých obytných staveb i ničivé požáry. Pudlov, Skřečoš, Starý Bohumín, Šunychl, Vrbice, Záblatí… To jsou názvy šesti samostatných obcí, které vznikaly a postupně se vyvíjely od 13. století. Až ve 20. století k nim přibyl Nový Bohumín. Nakonec se všechny spojily v jeden jediný název – Bohumín, ale to až v roce 1974.

SZEŚĆ GMIN PRZEKSZTAŁCIŁO SIĘ W DZIELNICE MIEJSKIE

Bogumin składa się obecnie z siedmiu dzielnic. W przeszłości tereny te były raczej rzadko zasiedlone, ziemia była niezbyt urodzajna, zaś niskie brzegi Odry i Olzy sprawiały, że częste były tu powodzie. Jako że zabudowania były przeważnie drewniane, nierzadko zdarzały się też pożary. Pudłów, Skrzeczosh, Stary Bogumin, Wierzbica, Zablocie… To nazwy sześciu samodzielnych dawniej gmin, które zakładano i które rozwijały się od XIII wieku. Dopiero w XX w. dołączył do nich Nowy Bogumin. W końcu wszystkie gminy utworzyły jedno miasto – Bogumin. Doszło do tego dopiero w 1974 r.

SEDMÁ MĚSTSKÁ ČÁST NOVÝ BOHUMÍN NEMÁ ANI 200 LET

Současné centrum Bohumína, Nový Bohumín, má poměrně mládou his-torii a vzniklo shodou náhod. Starobohumínští měšťané se v roce 1847 post-avili proti stavbě železnice a využili finanční tísně zdejší hraběnky Rudnic-

ké, aby nabídla ke stavbě „Císařsko–královské soukromé dráhy Košicko–bo-humínské“ své bažinaté pozemky uprostřed lesů. Na nejnevhodnějším mís-tě, které se muselo vysoušet, tak začala vznikat železniční trať, která předur-čila rychlý rozvoj tohoto místa. Začaly vznikat domy pro úředníky, femeslní-ky, obchodníky, zaměstnance železnice. První vlak sem přijel 1. května 1847. Později vznikly továrny, a dělnické kolonie, které nadlouho poznamenaly ráz města. Překotná výstavba si ale vybrala svou daň. Kvůli ní nevzniklo mnoho architektonicky zajímavých památek, ani dominantní náměstí.

Kostel Božského Srdce Páně, v pozadí škola a radnice v Novém Bohumině v roce 1919. Kościół Najświętszego Serca Jezusowego, na drugim planie szkoła i ratusz w Nowym Boguminie – rok 1919.

ŚIÓDMA DZIELNICA, NOWY BOGUMIN, NIE MA NAWET 200 LAT

Obecne centrum Bogumina, Nowy Bogumin, ma stosunkowo krótką historię. Powstało, rzec można, niejako przypadkiem. Starobogumińscy mieszczenie w 1847 r. nie wyrazili otóż zgody na budowę kolei. Wykorzystali kłopoty finansowe miejscowej hrabianki Rudnickiej i skłonili ją, aby sprzedała pod budowę Cesarsko-Królewskiej Prywatnej Kolei Koszycko-Bogumińskiej swoje bagniste tereny położone pośród lasów. Te wpierv jednak trzeba było osuszyć. Nowa kolej żelazna stanowiła załączek nowego centrum miasta. Powstawały kamienice z mieszkaniami dla urzędników, rzemieślników, kupców, pracowników kolei. Pierwszy pociąg przyjechał tu 1 maja 1847 r. W kolejnych latach pobudowano fabryki. Kolonie robotnicze przez długi czas były charakterystycznym elementem miejskiej architektury. Chaotyczny poniekąd rozwój miasta przyniósł jednak także efekty uboczne. W mieście powstało bowiem niewiele obiektów interesujących pod względem architektonicznym, nie ma tu też tradycyjnego rynku.

KORYTEM ODRY SE PROCHÁZELI MAMUTI

Korytem řeky Odry se ve čtvrtohorách před několika desítkami či stovka-mi tisíci let procházeli mamuti se zahnutými kly a dlouhými chlupy. Dokazu-je to hned několik nálezů mamutího klu i stoličky u řeky Odry. Část mamutí-

Stolička a část mamutího klu nalezených v Bohumině. Znalezione w Boguminie ząb trzonowy i fragment mamuciego kła.

ho klu se tady našla v roce 1959. O čtyřicet let později našel dvoukloovou sto-ličku mamuta místní obyvatel. Archeologové potvrdili, že mamutí zub je sta-ří minimálně 20 tisíc let.

KORYTEM ODRY WĘDROWAŁY MAMUTY

Korytem rzeki Odry kilkadziesiąt tysięcy, a może kilkaset tysięcy lat temu spacerowały mamuty z zakrzywionymi kłami i długą sierścią. Potwierdzają to miejscowe znaleziska. Nad Odrą odkryto kilka kłów mamucich i ząb trzonowy mamuta. Fragment kła znaleziono tu w 1959 r. W czterdzieści lat później pewien mieszkaniec Bogumina znalazł ważyący dwa kilo ząb trzonowy mamuta. Archeolodowie oświadczyli, że ząb liczy co najmniej 20 tys. lat.

KOSTEL NAROZENÍ PANNY MARIE SE ZÁZRAČNÝM OBRAZEM

Nejstarší kulturní památka na území Bohumína je ve Starém Bohumině. Na přelomu 12. a 13. století stávala v místech kostela první dřevěná kaple, kterou v letech 1320 až 1400 nahradil zděný gotický kostel. V roce 1620 proběhla jeho renesanční přestavba a přibyla kostelní věž se dvěma novými zvony. Boční kostelní kaple pocházejí z let 1668 a 1688. Po požáru v roce 1850, který způsobil úder blesku, nahradila gotickou křížovou klenbu klenba valená. Dnešní podobu získal kostel po rekonstrukci v roce 1910.

V průběhu roku 1942 přišel kostel o své historické zvony z roku 1620, vojáci je zabavili pro vojenské účely. Po téměř šedesáti letech neúspěšných jednání o navrácení zvonů vyhlásili místní na nové zvony - sv. Hedviku slezskou, sv. Jana Nepomuckého i sv. Benedikta z Nursie veřejnou sbírku. Všechny tři nové zvony v kostele vyzvánějí společně od roku 2007.

Uvnitř kostela se nachází obraz Panny Marie Růžencové-Starobohumínské. Modlitba k němu údajně uzdravuje nemocné. Díky korunovaci tohoto obrazu získal v roce 2004 kostel znovu statut poutního místa. Korunky, které ozdobilý postavy Panny Marie a Ježíše Krista na obraze, posvětil v červnu 2004 v Římě tehdejší papež Jan Pavel II.

KOŚCIÓŁ NARODZIN PANNY MARII Z CUDOWNYM OBRAZEM

Najstarszy bogumiński zabytek kultury znajduje się w Starym Boguminie. Na przełomie XII i XIII w. stała w tym miejscu drewniana kaplica, którą w latach 1320 – 1400 przekształcono w mурowany kościół gotycki. W 1620 r. świątynię przebudowano w stylu renesansowym. Dobudowano też wieżę kościelną, na której znalazły się dwa nowe dzwony. Kaplice boczne pochodzą z lat 1668 i 1688. Po pożarze w 1850 r., spowodowanym uderzeniem pioruna, gotyckie sklepienie krzyżowe zastąpiono sklepieniem bezczkowym z freskami. Dzisiejszy wygląd kościół uzyskał po rekonstrukcji, którą przeprowadzono w 1910 r.

W 1942 r. kościół utracił swoje zabytkowe, pochodzące z 1620 r., dzwony. Zostały skonfiskowane przez wojsko. Dzwonów nie udało się odzyskać pomimo usilnych starań trwających prawie 60 lat. Miejscowi obywatele zorganizowali więc zbiórkę pieniędzy. Z ubieranych środków kupiono nowe dzwony – św. Jadwiegę śląską, św. Jana Nepomucena i św. Benedykta z Nursji. Wszystkie trzy dzwony dzwonią na kościelnej wieży od 2007 r.

W kościele znajduje się obraz Panny Marii Różańcowej – Starobogumińskiej. Ma on rzekomo moc uzdrawiania chorych. Dzięki koronacji obrazu kościół uzyskał w 2004 r. ponownie status miejsca pielgrzymek. Koronki,

które ozdobiły postaci Panny Marii i Jezusa, poświęcił w czerwcu 2004 r. w Rzymie ówczesny papież Jan Paweł II.

KAPLE PANNY MARIE BÝVALA HROBKOU

Nachází se za kostelem Narození Panny Marie ve Starém Bohumině. Jde o drobnou dvoupodlažní barokní stavbu, která připomíná spíše románskou rotundu bez apsidy. Původně ji nechali vystavět v roce 1752 majitelé bohumínského panství, a to hraběcí rodina Henckelů von Donnersmarck und Wösendorf jako svou hrobku. Tomuto účelu však sloužila jen krátce. Hrobka se nacházela v suterénu, v nadzemí byl sakrální prostor. Už na přelomu 19. a 20. století byla podzemní část hrobky vyklizena a vchod do ní byl zasypán. V roce 2002 prošla opravou a adaptovala se na kapli Panny Marie. V květnu se v ní konají odpolední májové pobožnosti.

KAPLICA PANNY MARII BYŁA DAWNIEJ GROBOWCEM

Stoi za kościołem Narodzin Panny Marii w Starym Boguminie. Mamy do czynienia z niewielką dwukondygnacyjną budowlą w barokowym stylu, która przypomina raczej romańską rotundę bez apsydy. Wybudowano ją w 1752 r. na zlecenie właścicieli bogumińskich włości – rodziny hrabiów Henckelów von Donnersmarc i Wösendorf jako rodzinny grobowiec. Jako miejsce pochówku budowla służyła krótko. Grobowiec znajdował się w suterenie, nad nią było pomieszczenie sakralne. Już na przełomie XIX i XX wieku podziemna część grobowca została uprzątnięta, a kaplice – zasypane. W 2002 r. budowla została odnowiona i zaadaptowana na kaplicę Panny Marii. W maju odbywają się tu południowe nabożeństwa majowe.

NÁMĚSTÍ SVOBODY JE O 1,5 METRU VÝŠÍ

Náměstí je historickým jádrem Bohumína. Až do 20. století bylo náměstí a jeho budovy centrem kulturního i společenského života. Kvůli častým záplavám nechali navězt na nízko položené náměstí na začátku 18. století majitelé bohumínského panství Henckelové z koryta řeky Odry, kde bylo hodně štěrkových ostrůvků, až 1,5 metru šterku. To povodňové škody zmírnilo. Místní měšťané však byli nakonec při vyměňování budoucí železniční trati v polovině 19. století proti stavbě železnice. A to se stalo nejstarší městské částí osudným. Rozvoj se tady zastavil a město postupně ztrácelo na svém významu.

Náměstí ve Starém Bohumině v roce 1907. Vpravo je kostel Narození Panny Marie. Rynek w Starym Boguminie w 1907 r. Z prawej kościół Narodzin Panny Marii.

RYNEK SVOBODY PODNIÓŚŁ SIĘ O 1,5 METRA

Rynek to centrum historyczne Bogumina. Do XX w. był też ośrodkiem życia kulturalnego i społecznego. Ponieważ stosunkowo nisko położony teren często zalewała wezbrana Odra, na początku XVIII w. na polecenie właścicieli bogumińskich włości, rodziny Henckel, nawieziono na rynek z koryta Odry warstwę żwiru o grubości prawie 1,5 m. To sprawiło, że szkody wyrządzane przez powodzie nie były odtąd już tak dotkliwe. W połowie XIX w. tutejsi mieszczenie opowiedzieli się przeciwko budowie kolei żelaznej. Decyzja ta okazała się dla tej części miasta bardzo niefortunna. Rozwój Starogo Bogumina został zahamowany, dzielnica stopniowo traciła na znaczeniu.

ZE ZÁJEZDNÍHO HOSTINCE HOTEL ZELENÝ STROM

V Bohumině ojedinělá secesní stavba městského hotelu z počátku 20. století. Najdete ji přímo na současném náměstí Svobody ve Starém Bohumině. Před městským hotelem stál v jeho místě zájezdní hostinec Grüner Baum (Zelený strom), který kromě jídla a pití nabízel pocestným nocleh i výměnu koní. Ten v průběhu staletí zchátral a město tady v roce 1907 podle návrhu vídeňského architekta Siegfrieda Kramera vystavilo moderní a reprezentativní hotel, opět s názvem Zelený strom. V jižním křídle u hraničního přechodu vznikly pokoje a v hlavním traktu ze strany náměstí pak restaurace a kavárna. V prvním patře vyrostl velký divadelní sál, který byl od roku 1958 využíván k filmovým projekcím. Na svou znovuoobrodu teď hotel opět čeká. Fungovat v něm zase budou hotel, restaurace, kavárna i společenský sál.

Nárožní dům má tvar písmene L, bohatou secesní ornamentiku. Uprostřed hlavního průčelí do náměstí je rizalit (středová vystouplá část s balkonem). Zadní fasáda je hladká, prolomena obdélnými okny, v průčelí velké schodištní okno s vitráží se secesními motivy – stuha a pletence.

Bývalý secesní hotel Zelený strom vznikl v roce 1907. V Bohumině je ojedinělý. Čeká na svou rekonstrukci, která mu vrátí lesk i slávu. Dawny secesyjny hotel Zielone Drzewo został wybudowany w 1907 r. W Boguminie to wyjątkowy obiekt. Czeką na rekonstrukcję, która przywróci mu dawny blask.

ZE STAREGO GOŚCIŃCA HOTEL ZIELONE DRZEWO

W Boguminie chodzi o wyjątkowy, secesyjny gmach hotelu miejskiego z początku XX w. Stoi przy rynku Svobody w Starym Boguminie. Dawniej znajdował się w tym miejscu gościniec Grüner Baum (Zielone Drzewo), gdzie można było nie tylko posilić się i ugasić pragnienie, ale także przencocować i zmienić konie. Gościniec z biegiem lat coraz bardziej podupadał. W 1907 r. wybudowano tu na podstawie projektu wiedeńskiego architekta Siegfrieda Kramera nowoczesny, reprezentacyjny hotel pod taką samą nazwą - Zielone Drzewo. W południowym skrzydle od strony przejścia granicznego znajdowały się pokoje, w głównej części od strony rynku – restauracja i kawiarnia. Na pierwszym piętrze urządzono dużą salę teatralną, w której od 1958 r. odbywały się pokazy filmowe. Obecnie hotel czeka na rekonstrukcję. Ponownie znajdzie się tu hotel, restauracja, kawiarnia i duża sala. Narożny budynek od kształcie liery L jest ozdobiony secesyjną ornamentyką. W srodku elewacji frontowej umieszczono ryzalit (środkowa wypukła część z balkonem). Tylna elewacja jest gładka, przecięta podłużnymi oknami, front zdobi duże okno z witrażami przedstawiającymi motywy secesyjne – wstęgi i warkocz.